

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av undervisningens kvalitet i
gymnasieskolans undervisning om kunskapsområdet
sexualitet, samtycke och relationer vid Hagströmska
gymnasiet i Falu kommun, med Hagströmska
gymnasiet AB som huvudman**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av undervisningens kvalitet i gymnasieskolans undervisning om kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer vid Hagströmska gymnasiet. Granskningen genomfördes under vårterminen 2024.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen fyra utvecklingsområden som angetts i beslut den 28 juni 2024, dnr 2023:8101.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Hagströmska gymnasiet senast den 1 juli 2025 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Hagströmska gymnasiet AB har inkommit med en sådan redovisning den 30 juni 2025.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Utvecklingsområde 1: säkerställ att kunskapsområdet är ett återkommande inslag på alla program under alla gymnasieår samt bredda och fördjupa undervisningen genom ämnesintegrering eller med hjälp av extern kompetens

Hagströmska gymnasiet AB har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten på skolenheten.

Utvecklingsområde 2: arbeta med inslag i undervisningen som ger samtliga elever möjlighet att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till kön och hedersförtryck

Hagströmska gymnasiet AB har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten på skolenheten.

Utvecklingsområde 3: utveckla strategier för att skapa ett tillitsfullt klassrumsklimat där alla elever inkluderas och involveras

Hagströmska gymnasiet AB har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten på skolenheten.

Utvecklingsområde 4: gör eleverna delaktiga i utformningen av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer

Hagströmska gymnasiet AB har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten på skolenheten.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Bakgrund

Utvecklingsområde 1

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- säkerställ att kunskapsområdet är ett återkommande inslag på alla program under alla gymnasieår samt bredda och fördjupa undervisningen genom ämnesintegrering eller med hjälp av extern kompetens

Av huvudmannens redovisning framgår att samtliga program och ämneslag på skolan har deltagit i gemensamma möten där utvecklingsmål har formulerats i syfte att säkerställa att frågor bland annat om relationella frågor behandlas i respektive ämne och kurs. Huvudmannens redovisning visar att arbetet har bidragit till ett ökat medvetande om området, både på individuell nivå hos lärare och på en kollektiv nivå i lärarkollegiet. Likaså har det valda arbetssättet bidragit till att höja verksamhetens kvalitet och säkerställa en likvärdig undervisning. Därutöver visar enkätundersökningar att elever i ökad grad upplever att likabehandlingsarbetet är meningsfullt.

Vidare framgår att skolans olika arbetslag under läsåret 2024/2025 haft ansvar för att planera och genomföra temaveckor för samtliga klasser och årskurser med fokus på sociala, samhälleliga och relationella frågor. Exempelvis har skolan haft temaveckor kring maktstrukturer, HBTQIA samt jämställdhetsfrågor inom olika yrken. Ett gemensamt framtaget material innehållande diskussionsunderlag, filmklipp och utställningar har använts i undervisningen och även lett till utställningar i skolans bibliotek. Skolans

olika arbetslag har delat goda exempel mellan varandra och temaveckorna har varit en stående punkt på ämnes- och arbetslagsledarmöten.

Från och med höstterminen 2025 ska undervisningen utgå från ett årshjul i syfte att stärka elevernas förståelse för komplexa samhällsfrågor. Årshjulet kompletteras med en checklista inom varje program bland annat för att möjliggöra uppföljningar och för att säkerställa vilka delar varje program genomfört. Skolan samlar allt framtaget undervisningsmaterial i en bank för att främja regelbundet kollegialt lärande. Likaså avser skolan att bjuda in externa föreläsare och sakkunniga för att tillföra aktuell och fördjupad kunskap till både elever och personal.

Utvecklingsområde 2

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- arbeta med inslag i undervisningen som ger samtliga elever möjlighet att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till kön och hedersförtryck

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan både på programnivå och inom ett flertal specifika kurser har utvecklat och implementerat konkreta lektionsmoment och arbetsområden kopplade till att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till kön och hedersförtryck. Exempelvis har elever inom barn-och fritidsprogrammet genomfört genusundersökningar samt arbetat med frågeställningar kring machokultur och bemötande människor emellan. Inom samhällskunskapskurser har elever arbetat med fallbeskrivningar utifrån FN:s konvention om mänskliga rättigheter samt genomfört rollspel och därefter haft diskussioner om samtycke och hedersproblematik. Genom att analysera låttexter och hur könsroller framförs har elever ökat sina kunskaper inom området under kursen i kriminologi.

Vidare har skolans lärare enligt huvudmannens redovisning utvecklat en större trygghet i att hantera känsliga och värdeladdade frågor i sin undervisning. Via kollegiala möten, gemensamt undervisningsmaterial och konkreta klassrumsövningar har lärarnas beredskap för att kritiskt granska områdets frågor ökat. Genom extern kompetens från en lokal kvinnojour

har lärare och elever ökat förmågan att kritiskt granska sociala normsystem i samhället.

Framöver ska skolan säkerställa att undervisningen präglas av en mer normkritisk och inkluderande hållning vilket förväntas bidra till en minskad förekomst av stereotypa föreställningar och diskriminering. Huvudmannen bedömer att aktiviteterna ska leda till att elever stärker sina möjligheter att möta och förstå komplexa frågor i framtida utbildning och yrkesliv.

Utvecklingsområde 3

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- utveckla strategier för att skapa ett tillitsfullt klassrumsklimat där alla elever inkluderas och involveras

Av huvudmannens redovisning framgår att skolans arbetslagsledare i nära samverkan med elevhälsoteamet har tagit fram utvecklingsmål kopplade till trygghet och värdegrund. Målen är också förankrade i arbetslagens arbetsplaner och har sin grund i identifierade behov som uppmärksammats i undervisningen. Målen syftar bland annat till att förebygga och motverka negativa jargonger och bristande språkbruk. Elevhälsoteamet har genomfört planerade återbesök i arbetslagen i syfte att säkerställa en kontinuitet i arbetet för att inkludera alla elever. Vid dessa möten mellan arbetslag och elevhälsoteamet genomförs uppföljning av vidtagna åtgärder samt vid behov justeringar av vissa arbetssätt.

Vidare framgår att elevrådet i samverkan med skolans personal har initierat tre tematiska elevgrupper för att ytterligare stärka elevernas delaktighet i skolans värdegrundsarbete. De tre grupperna arbetar med olika utvecklingsområden med direkt koppling till trygghet, arbetsmiljö och demokratiskt inflytande. Exempelvis har en grupp i uppgift att identifiera förbättringsområden i skolans lokaler, inklusive klassrum, grupprum, matsal samt allmänna utrymmen. Gruppen formulerar förslag till åtgärder för att utveckla en mer trivsamt och funktionell skolmiljö. De tre grupperna sammanträder en gång i månaden, mellan ordinarie elevrådsmöten, och arbetet dokumenteras samt återspeglaras vid elevrådsmötena.

Huvudmannens redovisning visar att detta strukturerade elevinflytande bidrar till att skapa en mer inkluderande och tillitsfull klassrumsmiljö, där elevernas röster och erfarenheter får en reell effekt på skolans utvecklingsarbete. Av redovisningen framkommer också att personalens

trygghet i att bemöta normbrytande beteenden, språkbruk eller situationer som rör exempelvis könsroller eller exkludering har stärkts genom upprepade samtal och gemensamma reflektioner med ett återkommande stöd från elevhälsoteamet. Under läsåret 2025/2026 planerar skolledningen att stärka samverkan med elevrådets olika grupper i syfte att tydligare koppla gruppernas arbete till skolans systematiska kvalitetsarbete.

Utvecklingsområde 4

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- gör eleverna delaktiga i utformningen av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer

Av huvudmannens redovisning framgår att utvecklingsarbetet utgår från en bred kartläggning där lärare från högskole- och yrkesförberedande program samt ämneslärare beskrivit hur undervisningen inom området sexualitet, samtycke och relationer bedrivs idag samt i vilka delar elever ges möjlighet att påverka undervisningens innehåll och arbetssätt. Lärare från skolans samtliga program och ämneslärare har redovisat hur undervisningen inom området integreras i olika ämnen samt inom tematiska arbeten. Huvudmannens redovisning visar att skolan genom kartläggningen har skapat en översikt som säkerställer att alla delar inom området behandlas under elevernas skolgång.

Vidare framgår att elever på flera vis och i flera ämnen ges möjlighet att välja till exempel litteratur och analysera dessa utifrån teman som jämställdhet, samtycke, makt och normer. Genom detta ges eleverna inflytande över både innehåll och diskussion. Elever gör även delaktiga och aktiva i undervisningen genom att exempelvis analysera filmer utifrån perspektivet samtycke och genom ett fotoprojekt kring hedersrelaterat förtryck, sociala medier och integritet. Av huvudmannens redovisning framkommer också att elever är medskapare av undervisningens innehåll genom att delta i diskussioner utifrån olika rättsfall kopplade till samtyckeslagen. Undervisningen genomsyras nu av en strävan att utgå från elevernas erfarenheter, intressen och tankar och detta har enligt huvudmannen bidragit till att innehållet blivit mer meningsfullt, förankrat och angeläget för eleverna.

Huvudmannen bedömer att detta aktiva arbete för en ökad delaktighet ger förutsättningar att ge varje elev en stärkt psykisk hälsa och välmående samt en fördjupad demokratisk kompetens.

På Skolinspektionens vägnar

Boa Drammeh
Beslutsfattare

Åke Isaksson
Föredragande

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: [Gymnasieskolans arbete med kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer \(skolinspektionen.se\)](https://www.skolinspektionen.se/gymnasieskolans-arbete-med-kunskapsomradet-sexualitet-samtycke-och-relationer)

Författningsstöd

Bedömningsområde Återkommande och aktuell undervisning

Författningsstöd

16 kap. 21 och 23 §§ skollagen, 1 kap. 4 § gymnasieförordningen [2010:2039].

Lgy 11, avsnitt 2.6, *Rektorns ansvar*.

Bedömningsområde Ämnesintegrerad och fördjupande undervisning inom gymnasiegemensamma ämnen

Författningsstöd

Lgy 11, avsnitt 2.1, *Kunskaper, Riktlinjer*.

Bedömningsområde Kritiskt förhållningssätt och förmåga att fatta egna beslut

Författningsstöd

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Gymnasieskolans uppdrag*.

Lgy 11, avsnitt 2.1, *Kunskaper, Mål*.

Bedömningsområde Öppet förhållningssätt och tillitsfullt klassrumsklimat

Författningsstöd

1 kap. 5 § skollagen.

Proposition 2009/10:165, *Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet*, s. 634.

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Förståelse och medmänsklighet*.

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Saklighet och allsidighet.*

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning.*

Lgy 11, avsnitt 2.1, *Kunskaper, Mål.*

Lgy 11, avsnitt 2.2, *Normer och värden, Mål.*

Lgy 11, avsnitt 2.2, *Normer och värden, Riktlinjer.*

Bedömningsområde Bemötande och insatser som hävdar de värden som läroplanen anger

Författningsstöd

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Förståelse och medmänsklighet.*

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Saklighet och allsidighet.*

Lgy 11, avsnitt 2.2, *Normer och värden, Riktlinjer.*

Bedömningsområde Elevdelaktighet

Författningsstöd

Lgy 11, avsnitt 2.3, *Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer.*